

Zaak C-310/24**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

29 april 2024

Verwijzende rechter:

Sofiyski rayonen sad (rechter in eerste aanleg Sofia, Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

22 april 2024

Verzoekende partij:

YL

Verwerende partij:

„Elektrozpredelitelni mrezi Zapad” EAD

Voorwerp van het hoofdgeding

Vordering tot verkrijging van een negatieve verklaring voor recht waarmee verzoeker verzoekt vast te stellen dat hij niet verplicht is een elektriciteitsrekening te betalen die gebaseerd is op het geraamde verbruik van de laatste drie maanden voorafgaand aan de aflezing van een meter die defect was en het werkelijke verbruik niet nauwkeurig heeft geregistreerd.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzingsbeslissing

Uitlegging van richtlijn (EU) 2019/944, verordening (EU) 2019/943 en richtlijn 2011/83/EU met betrekking tot de wijze waarop de elektriciteitsprijzen worden vastgesteld, de elementen die daarin moeten worden opgenomen en de wijze waarop het beginsel van energie-efficiëntie moet worden toegepast; uitlegging van richtlijn 2011/83 met betrekking tot de vraag of een consument verplicht is de prijs van een geraamde hoeveelheid elektriciteit te betalen wanneer de meetapparatuur uitvalt of niet correct registreert en de reden hiervoor al dan niet

een externe beïnvloeding is; tevens uitlegging met betrekking tot de evenredigheid van netwerkkosten en de verplichting van consumenten om deze kosten te dragen in de context dat de leverancier/beheerder moet worden gestimuleerd om zijn verliezen te beperken.

Prejudiciële vragen

1. Moet [de formulering] „heffingen [...], inclusief [...] energie voor verliezen” in de zin van artikel 46, lid 2, onder d), van richtlijn (EU) 2019/944 en artikel 18, lid 8, van verordening (EU) nr. 2019/943 aldus worden uitgelegd dat daaronder ook de verbruikte, maar niet door de meetapparatuur geregistreeerde elektriciteit valt, wanneer het niet of niet correct registreren van de elektriciteit bij de consument te wijten is

- a) aan externe beïnvloeding,
- b) niet aan externe beïnvloeding

en de systeembeheerder of de elektriciteitsleverancier de oorzaak van de storing niet tijdig heeft verholpen, zodat de afrekening berust op een „geraamde” hoeveelheid elektriciteit over een wettelijk vastgestelde periode, waarvan het einde afhangt van de datum waarop de leverancier de technische fout heeft vastgesteld?

2. Moet de krachtens artikel 59, lid 1, onder a), van richtlijn 2019/944 op de regulerende instantie rustende verplichting aldus worden uitgelegd dat aan het beginsel van de vaststelling van transparante criteria voor de transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor wordt voldaan als het tarief de kosten van de beheerder dekt in het geval van een uitval van de meetapparatuur (niet-registrerende of technisch defecte meetapparatuur) ten belope van de geraamde verliezen over een geschatte periode, wanneer de oorzaak van de uitval te wijten is

- a) aan externe beïnvloeding,
- b) niet aan externe beïnvloeding

en de oorzaak van de uitval niet tijdig is verholpen door de systeembeheerder of elektriciteitsleverancier die eigenaar is van de meetapparatuur?

3. Moet artikel 18, leden 1 en 7, van verordening nr. 2019/943 aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een nationale regeling op grond waarvan de elektriciteitskosten van een consument worden vastgesteld op basis van een raming van zijn elektriciteitsverbruik over een geschatte periode zonder verificatie van de daadwerkelijk verbruikte hoeveelheid elektriciteit, in het geval van een uitval van de meetapparatuur die te wijten is

- a) aan externe beïnvloeding,
- b) niet aan externe beïnvloeding?

4. Moet artikel 27 van richtlijn 2011/83/EU aldus worden uitgelegd dat de consument de prijs voor een geraamde hoeveelheid elektriciteit in een geschatte periode moet betalen wanneer de meetapparatuur het werkelijke elektriciteitsverbruik niet registreert, zich buiten het terrein van de consument bevindt en de uitval ervan te wijten is

- a) aan externe beïnvloeding,
- b) niet aan externe beïnvloeding?

5. Moet artikel 10, lid 4, van richtlijn 2019/944 aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een nationale regeling die de elektriciteitsleverancier/systeembeheerder toestaat de hoeveelheid elektriciteit te herberekenen door deze te vervangen door een geraamde hoeveelheid elektriciteit die in een geschatte periode zou zijn verbruikt, wanneer de meetapparatuur niet naar behoren meet, zich buiten het bereik van de consument bevindt en de uitval te wijten is

- a) aan externe beïnvloeding,
- b) niet aan externe beïnvloeding?

Unierechtelijke bepalingen

Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijn 85/577/EEG en van richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad, artikel 1, artikel 2, punten 1 en 2, artikel 3, leden 1 en 2, artikel 4, artikel 9, leden 1, 2 en 3, artikel 18, leden 1 tot en met 4, artikel 27

Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU, overweging 83, artikel 1, artikel 2, punten 1 tot en met 4, artikel 10, leden 1 en 2, lid 3, onder a), b), d), e), f), g) en h), leden 4 tot en met 12, artikel 46, lid 2, onder d), artikel 59, lid 1, onder a) en r)

Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit, artikel 18, leden 1, 3, 7 en 8

Nationale wettelijke bepalingen

GRAZHDANSKI PROTSESUALEN KODEKS (WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING)

Artikel 7 (3) De rechter onderzoekt ambtshalve of een consumentenovereenkomst oneerlijke bedingen bevat. Hij biedt partijen de gelegenheid hun standpunt dienaangaande kenbaar te maken.

ZAKON ZA ENERGETIKATA (ENERGIEWET)

Ingevolge artikel 83, lid 1, worden de aanleg en de exploitatie van elektriciteitsnetten uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen die zijn neergelegd in de Pravila za izmervane na kolichestvoto elektricheska energija (regels voor het meten van de hoeveelheid elektriciteit, hierna: „PIKEE”) die de meetprincipes, de meetmethoden en -locaties definiëren, alsmede de procedure en methoden voor het herberekenen van de hoeveelheid elektriciteit in het geval dat de elektriciteit niet wordt gemeten of onjuist of onnauwkeurig wordt gemeten. Deze regels worden vastgesteld door de Komisia za energiyno i vodno regulirane (commissie voor de regulering van energie en water, Bulgarije; hierna: „reguleringscommissie”) op voorstel van de elektriciteitsbedrijven, en zowel door de reguleringscommissie als door de elektriciteitsbedrijven op hun respectieve websites gepubliceerd.

§ 1 van deze wet bevat onder andere een definitie van „huishoudelijke afnemer”: een afnemer die elektriciteit of stadsverwarming met warm water of stoom als warmtedrager voor verwarming, airconditioning en warmwatervoorziening of aardgas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik.

PRAVILA ZA IZMERVANE NA KOLICHESTVOTO ELEKTRICHESKA ENERGIA (REGELS VOOR HET METEN VAN DE HOEVEELHEID ELEKTRICITEIT)

Krachtens artikel 1 worden in deze regels met name vastgesteld de eisen voor de meetnauwkeurigheid en voor de controle van de technische en metrologische kenmerken van meetapparatuur/-systemen en de bijbehorende signaleringsverbindingen, de rechten en plichten van de eigenaar van een meetsysteem en de partijen bij elektriciteitstransacties, de voorwaarden en procedures voor het vaststellen van gevallen waarin elektriciteit niet wordt gemeten, onjuist wordt gemeten of niet nauwkeurig wordt gemeten, de voorwaarden, procedures en methoden voor de exploitatie van locaties en faciliteiten voor meetapparatuur die verplicht moeten worden geïjkt.

De regels voorzien ook in inspecties van de meetapparatuur die verplicht geijkt moet worden, op naleving van de gespecificeerde eisen, waaronder de meetnauwkeurigheid, door de respectieve systeembeheerder.

Naast deze inspecties moet de systeembeheerder (eigenaar van de meetapparatuur die verplicht geijkt moet worden) zorgen voor technische inspecties ter plaatse van de meetsystemen/meetapparatuur die verplicht geijkt moet(en) worden, alsook voor de vervanging of aanpassing van het parameterprogramma van de meetapparatuur die verplicht geijkt moet worden. Het aflezen van de meetapparatuur die verplicht geijkt moet worden, vormt geen technische inspectie in de zin van deze regels.

In deel IX van de regels worden de procedure en de methoden voor de herberekening van de hoeveelheid elektriciteit vastgesteld.

Artikel 49 daarvan bepaalt dat de betrokken systeembeheerder een verslag moet opstellen van de overeenkomstig deze regels uitgevoerde inspectie, dat moet worden ondertekend door een van zijn vertegenwoordigers en de gebruiker of diens vertegenwoordiger. Als bij de inspectie blijkt dat de meetapparatuur die verplicht geijkt moet worden, niet voldoet aan de voorgeschreven metrologische en/of technische kenmerken, dat de integriteit en/of functionaliteit ervan is aangetast of dat het vermoeden bestaat dat er een vreemd element aan is toegevoegd, wordt de apparatuur verwijderd, verzegeld met lood waarop het merk van de betrokken systeembeheerder en een uniek nummer zijn aangebracht, en binnen 14 dagen na de datum van de inspectie opgestuurd naar de toezichthoudende instantie die verantwoordelijk is voor metrologische inspecties.

Wanneer de redenen voor het uitvallen van de meetapparatuur die verplicht moet worden geijkt, te wijten zijn aan overmacht in de zin van de regels, kan de betrokken systeembeheerder ervan afzien de gedemonteerde meetapparatuur naar de bevoegde metrologische toezichthouder te zenden.

In de bovengenoemde gevallen moet de betrokken systeembeheerder dan werkende meetapparatuur installeren die verplicht geijkt moet worden.

Artikel 50 bepaalt hoe de hoeveelheid elektriciteit wordt berekend in het geval van een ontbrekende of ontoelaatbaar afwijkende meting door de meetapparatuur die verplicht moet worden geijkt, artikel 51 regelt dit voor het geval dat wordt vastgesteld dat er sprake is van een onregelmatige aansluiting op het elektriciteitsnet, en artikel 52 voor het geval van een technische fout van de meetapparatuur die verplicht moet worden geijkt, welke tot gevolg heeft dat de verbruikte elektriciteit via het meetsysteem wordt doorgeleid, maar het meetsysteem de hoeveelheden niet registreert en geen externe beïnvloeding kan worden vastgesteld.

Krachtens artikel 56 moeten de distributiesysteembeheerders, in het geval van herberekening van de hoeveelheden elektriciteit op grond van dit deel van de regels, de gebruiker een factuur uitreiken over de herberekende hoeveelheden

elektriciteit, hem uitleg geven over de herberekening en hem informeren over het bedrag dat verschuldigd is voor de netdiensten (met uitzondering van de vergoeding voor de toegang tot het distributienet berekend op basis van de geleverde prestatie) en over de „verplichtingen jegens het publiek”. De overeenkomstig lid 1 herberekende hoeveelheden elektriciteit worden gefactureerd op basis van de voor de herberekeningsperiode geraamde marktprijs van elektriciteit die door de reguleringscommissie wordt vastgesteld om de technische kosten te dekken.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure

- 1 Partijen zijn het erover eens dat verzoeker de eigenaar is van een woning die sinds 10 april 2022 is aangesloten op het elektriciteitstransmissiesysteem, en dat verweerster gerechtigd was om elektriciteit te leveren en in rekening te brengen tijdens de betrokken periode en op de betrokken locatie. Zij was erkend als beheerder van het transmissiesysteem en als leverancier van elektriciteit. In de databank van verweerster werd een account voor de levering en het verbruik van elektriciteit aangemaakt voor de betrokken woning. Vaststaat dat er tussen partijen een consumentenovereenkomst was gesloten inzake de levering van elektriciteit voor de betrokken periode en locatie en dat het huis van verzoeker was uitgerust met een elektriciteitsmeter (technische meetapparatuur) die zich buiten de erfgrenzen bevond.
- 2 Het staat ook vast dat medewerkers van verweerster de elektriciteitsmeter op 10 april 2023 hebben gecontroleerd. De meter bevond zich in een metalen kast langs de weg, die alleen toegankelijk was voor de medewerkers van verweerster. De meter is na de controle op 10 april 2023 verwijderd en ter controle naar het Bulgarski institut po metrologia (instituut voor metrologie, hierna: „BIM”) gestuurd. Deze feitelijke vaststellingen zijn ook gedaan in het door de rechter gelaste deskundigenonderzoek.
- 3 Uit de controle bleek onbetwistbaar dat de dagtariefmeter geen meetgegevens accumuleerde en dat de meetapparatuur geen zichtbare gebreken vertoonde, noch aan de buitenkant, noch aan de printplaten of individuele onderdelen van de elektriciteitsmeter, met inbegrip van de software ervan. Het BIM kwam tot de conclusie dat de elektriciteit die door de meter stroomde, niet werd gecumuleerd volgens het vastgestelde tarief en dat de meter niet voldeed aan de metrologische kenmerken en ook niet voldeed aan de eisen voor de nauwkeurigheid van de elektriciteitsmeting.
- 4 Op basis van deze resultaten heeft verweerster een factuur opgesteld overeenkomstig artikel 50, lid 1, onder b), PIKEE. Zij betoogt dat, aangezien de meetapparatuur was uitgevallen, er een wettelijke grondslag is voor de berekening van een geraamd elektriciteitsverbruik voor de periode van drie maanden voorafgaand aan de controle, namelijk van 11 januari 2023 tot 10 april 2023. Het geraamde verbruik dat door de verweerster werd berekend, was 3168 kWh. Op

basis van de op die datum geldende elektriciteitsprijzen bedroeg de factuur 2 058,26 leva (BGN) (ongeveer 1 000 EUR). Verweerster heeft dit bedrag uitsluitend berekend op basis van het dagtarief, dat hoger is dan het nachttarief.

- 5 Verzoeker is van mening dat hij dit bedrag niet verschuldigd is, aangezien hij niet wist dat de elektriciteitsmeter was uitgevallen, hij geen toegang had tot deze meter en de raming ook had kunnen worden uitgevoerd voor een kortere periode, namelijk alleen voor de periode waarin de elektriciteitsmeter uitgevallen was. Daarom heeft hij een vordering ingesteld tot verkrijging van een negatieve verklaring voor recht teneinde te doen vaststellen dat hij geen betaling verschuldigd was voor een geraamd elektriciteitsverbruik voor de laatste drie maanden voorafgaand aan de controle.
- 6 Verweerster betwist de vordering in haar geheel en stelt dat het bedrag is berekend overeenkomstig artikel 50, lid 1, onder b), PIKEE, wanneer de meetapparatuur die verplicht moet worden geïjkt, geen metingen verricht of metingen verricht die op ontoelaatbare wijze afwijken.
- 7 In het door de rechter gelaste deskundigenonderzoek is vastgesteld dat de elektriciteit naar de woning van verzoeker ten tijde van de controle op 10 april 2023 niet volledig door de elektriciteitsmeter werd geregistreerd. Er stroomde elektriciteit door de meter, maar de meetafwijking was groter dan toegestaan. De elektriciteitsmeter heeft op zijn display geen meetgegevens geaccumuleerd. Hij heeft elektriciteit laten passeren, maar heeft deze niet gecumuleerd in zijn telwerk/display en heeft de impulsen dus niet verwerkt, dat wil zeggen dat hij de doorgelaten elektriciteit niet heeft gemeten. Met name in de periode van 20 januari 2023 tot en met 20 februari 2023 heeft de elektriciteitsmeter niet volledig gemeten. In de periode van 21 februari 2023 tot en met 9 april 2023 heeft hij slechts gedeeltelijk gemeten. De controle vond plaats op 21 april 2023. Daarom heeft het apparaat onvolledig of gedeeltelijk gemeten voor de periode van 20 januari 2023 tot en met 9 april 2023.
- 8 Uit het deskundigenonderzoek blijkt dat verweerster de litigieuze elektriciteitsmeter op 14 maart 2018 voor het laatst had laten controleren. De daaropvolgende controle vond plaats op de litigieuze datum, te weten 12 april 2023. Verweerster beschikte niet over toegang op afstand tot de elektriciteitsmeter om de waarden in realtime af te lezen en de staat van het apparaat te controleren, zodat er geen aflezingen op afstand zijn gedaan, maar telkens uitsluitend door medewerkers van verweerster. Meetapparatuur voor het controleren van de elektriciteitswaarden is niet ter plaatse beschikbaar. De deskundige was daarom niet in staat om de exacte hoeveelheid door verzoeker verbruikte elektriciteit vast te stellen voor de periode waarin het apparaat onvolledig of gedeeltelijk heeft gemeten (20 januari 2023 tot en met 9 april 2023).
- 9 Het wordt niet betwist en uit het deskundigenonderzoek blijkt ook dat de litigieuze elektriciteitsmeter de door de meter gestroomde elektriciteit niet volledig heeft geregistreerd. Er was geen sprake van externe beïnvloeding van de

meetapparatuur en er waren geen storingen in het aansluitsysteem en in de schakelapparatuur naar het transmissiesysteem. De software is niet gemanipuleerd. De oorzaak van de storing van de meter bleek een interne fout te zijn, een technische storing in de meter. De elektriciteitsmeter was defect.

- 10 Het staat vast dat verzoeker in kennis is gesteld van de verrichte controle en dat verweerster hem een factuur voor het litigieuze bedrag heeft uitgereikt die hij ook heeft ontvangen. De controle werd uitgevoerd overeenkomstig de wet en de nodige protocollen werden opgesteld. Verzoeker is op de hoogte gesteld van de controle en van de resultaten daarvan.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 11 Het geschil betreft de rechtssituatie en niet de feiten van de zaak. Verzoeker betoogt dat hij het gefactureerde bedrag niet verschuldigd is, hetgeen verweerster betwist. De vraag is of de handelingen van verweerster niet in strijd zijn met de bescherming van de consument. Mag een elektriciteitsleverancier ambtshalve en eenzijdig factuurbedragen achteraf in rekening brengen als de elektriciteitsmeter geen meetgegevens liet zien, zich niet op het eigen erf van de consument bevond en eigendom was van de leverancier? Het geschil betreft de vraag of de consument ook zonder schuld (opzettelijke meterstoring) gehouden is het betrokken bedrag te betalen voor het geraamde elektriciteitsverbruik in de laatste drie maanden, zonder dat vaststaat hoeveel hij in het dag- en nachttarief telkens heeft verbruikt. De prijs varieert immers afhankelijk van het tarief.
- 12 De vraag rijst of de handelingen van verweerster evenredig zijn aan de bescherming van de consument, dat wil zeggen of een onderneming eenzijdig het elektriciteitsverbruik van de consument kan herberekenen omdat de elektriciteitsmeter was uitgevallen waar de consument echter geen toegang toe had, waarbij de herberekening gebaseerd was op een geraamde hoeveelheid elektriciteit op basis van de capaciteit van de elektriciteitsmeter voor een geschatte periode en niet op basis van de werkelijke periode waarin de elektriciteitsmeter uitgevallen was. In geschil is of de consument aansprakelijk is voor de geraamde elektriciteitskosten van een geschatte periode wanneer zijn elektriciteitsmeter weliswaar uitgevallen was, maar de meter eigendom is van verweerster en onder de controle van de leverancier staat en deze laatste heeft nagelaten deze meter onmiddellijk te demonteren en te vervangen door een nieuwe meter, temeer daar de laatste controle vijf jaar vóór de litigieuze controle heeft plaatsgevonden.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 13 Overweging 83 van richtlijn 2019/944 vermeldt de verplichting voor de systeembeheerder om verliezen op het elektriciteitsnet te beperken (in het kader van het algemene beginsel van energie-efficiëntie) en om het netwerk op afstand uit te lezen en in realtime te monitoren.

- 14 Wat de netverliezen betreft, heeft de Bulgaarse wetgever de bepaling van artikel 83, lid 1, punt 6, en lid 2, van de energiewet vastgesteld, op basis waarvan de reguleringscommissie, een regulerende instantie in de zin van richtlijn 2019/944, regels heeft vastgesteld voor de meting van de hoeveelheden elektriciteit.
- 15 De reguleringscommissie heeft berekeningsregels opgenomen in de PIKEE, op basis waarvan de door de consument gedurende een geschatte periode verbruikte elektriciteit (geraamd elektriciteitsverbruik) wordt bepaald volgens het beginsel van ongerechtvaardigde verrijking. De regels hebben betrekking op verschillende gevallen.
- 16 In het geval van een technische storing van de meetapparatuur als gevolg van een aantoonbare wijziging van het aansluitsysteem of bij een externe beïnvloeding van de technische meetapparatuur als gevolg van handelingen (schuld) van de consument, ontvangt de elektriciteitsleverancier een bedrag voor een geraamde hoeveelheid elektriciteit overeenkomstig artikel 50 PIKEE tegen een door de reguleringscommissie vastgestelde prijs. Zo regelt artikel 50 PIKEE de berekeningsmethode alleen voor het geval van externe beïnvloeding van de verbruiksregistratie of het type aansluiting. Indien een eindverbruiker zich onrechtmatig op het transmissiesysteem heeft aangesloten, brengt de elektriciteitsleverancier de elektriciteit in rekening overeenkomstig artikel 51 PIKEE.
- 17 Als de elektriciteitsmeter uitvalt of niet correct meet zonder dat er sprake is van een externe beïnvloeding door de consument, vindt de facturering plaats overeenkomstig artikel 52 PIKEE. Op grond van deze bepaling kan de leverancier, in het geval van uitval van een apparaat zonder externe beïnvloeding door de consument, een bedrag in rekening brengen op basis van het geraamde elektriciteitsverbruik.
- 18 In het geval van een storing of een onnauwkeurig functioneren van een tariefschakelaar kan de leverancier het bedrag overeenkomstig artikel 53 PIKEE berekenen. Volgens de Bulgaarse wetgeving is de tariefschakelaar een klok die de dag- en nachtregeling regelt. Tot 1 april 2024 varieerde de elektriciteitsprijs immers afhankelijk van het dag- of nachttarief.
- 19 In de artikelen 50 tot en met 53 PIKEE wordt rekening gehouden met het beginsel van ongerechtvaardigde verrijking (beginsel van compensatie voor verbruikte maar niet geregistreeerde elektriciteit). De regels zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de consument bij gebrek aan meting of bij een storing van een technische meetapparatuur in een bepaalde periode een bepaalde hoeveelheid elektriciteit heeft verbruikt tegen het nachttarief of het dagtarief. De reguleringscommissie heeft een fictie gedefinieerd voor de periode van elektriciteitsverbruik, de hoeveelheid elektriciteit en het elektriciteitstarief.

- 20 De genoemde bepalingen behandelen de in de artikelen 50 tot en met 53 PIKEE bedoelde hoeveelheden elektriciteit als door de transmissiesysteembeheerder geleden netverliezen. Het verlies bestaat uit het elektriciteitsverbruik van de consument dat niet door de meter is geregistreerd. De consument betaalt dus niet de werkelijke hoeveelheid elektriciteit. Tegelijkertijd wordt in de bepalingen van de PIKEE een fictie ingevoerd van de geraamde hoeveelheid elektriciteit, zonder rekening te houden met de concrete omstandigheden van het betrokken huishouden.
- 21 In deze bepalingen wordt een „geraamde” hoeveelheid elektriciteit voor een bepaalde periode vastgesteld, afhankelijk van het tijdstip waarop de leverancier/beheerder de uitval van de apparatuur vaststelt. Bij een latere vaststelling brengt de leverancier de elektriciteit tegen een hogere prijs in rekening dan wanneer de vaststelling op een eerdere datum had plaatsgevonden. Dit is te wijten aan het feit dat de elektriciteitsprijzen om de paar maanden worden bijgewerkt en stijgen.
- 22 Volgens de bovengenoemde nationale bepalingen vertegenwoordigt de niet door de meter geregistreerde elektriciteit kosten die door de consument moeten worden gedragen in de mate en voor de periode die normatief zijn vastgesteld. Dit is bedoeld om rekening te houden met het beginsel van ongerechtvaardigde verrijking. In juridische termen heeft dit betrekking op het beginsel van de vergoedingsverplichting van de consument jegens de elektriciteitsleverancier. De reden voor deze vergoedingsverplichting is dat de elektriciteitsmeter uitgevallen was, niet correct heeft gemeten of beïnvloed werd door externe factoren, maar dat aangenomen kan worden dat de consument desondanks elektriciteit heeft verbruikt.
- 23 Artikel 46, lid 2, onder d), van richtlijn 2019/944 bepaalt ook dat de bedrijfsactiviteit van elektriciteitstransmissie heffingen omvat, inclusief energie voor verliezen. Overeenkomstig artikel 18, lid 8, van verordening nr. 2019/943 erkent de regulerende instantie van de lidstaat deze kosten van de systeembeheerder en houdt zij daarmee rekening in de distributietarieven teneinde de distributiesysteembeheerders te stimuleren de efficiëntie te verbeteren. Deze maatregel is bedoeld om leveranciers/beheerders aan te moedigen hun netwerken te optimaliseren om de verliezen op het gebied van energie-efficiëntie te verminderen.
- 24 In dit verband is niet duidelijk op welke elementen de formulering „heffingen [...] inclusief energie voor verliezen” in de zin van artikel 46, lid 2, onder d), van richtlijn 2019/944 en artikel 18, lid 8, van verordening nr. 2019/943 betrekking heeft. Moeten deze bepalingen aldus worden uitgelegd dat de heffingen voor verliezen ook de verbruikte, maar niet door de meetapparatuur geregistreerde elektriciteit omvatten, indien de ontbrekende of onjuiste registratie van de elektriciteit bij de consument a) te wijten is aan het gedrag van de consument, b) niet te wijten is aan het gedrag van de consument, maar aan een uitval van de

apparatuur en het gevolg van het ontbreken van de meting niet tijdig door de systeembeheerder of de elektriciteitsleverancier is verholpen?

- 25 In verordening nr. 2019/943 is het evenredigheidsbeginsel verankerd. Op grond daarvan moeten de kosten in de tarieven opgenomen zijn. Voor de verwijzende rechter rijst de vraag of dit geen afbreuk doet aan de verplichting van de beheerders/leveranciers om hun netwerken efficiënter te maken door de kosten van de levering van elektriciteit te verlagen. In het onderhavige geval is vastgesteld dat de controle van de betrokken meter vóór 12 april 2023 in 2018 heeft plaatsgevonden. De elektriciteitsleverancier heeft dus geen enkele maatregel genomen om het apparaat tussen 2018 en 2023 te controleren en te onderhouden. Pas nadat hij op 12 april 2023 de uitval van het apparaat had ontdekt, heeft hij een bedrag berekend dat overeenkomstig de wettelijke bepalingen dient ter dekking van de kosten van de geleverde, maar niet gemeten energie. Mogen verliezen voor niet-gemeten hoeveelheden elektriciteit, zoals die welke in casu aan de orde zijn, aan de consument worden gefactureerd wanneer de leverancier of de systeembeheerder de storing van de meetapparatuur niet tijdig heeft verholpen? De rechter is van oordeel dat het in aanmerking nemen van verlieskosten zoals die welke in het hoofdgeding aan de orde zijn, de stimulansen voor de elektriciteitsleverancier/systeembeheerder om zijn verliezen te beperken, zou verminderen, omdat de kosten dan niet rechtstreeks [door hem] maar door de eindverbruiker zouden worden gedragen.
- 26 Het is daarom onduidelijk of artikel 18, lid 8, van verordening 2019/943 in de weg staat aan een nationale regeling zoals de onderhavige, volgens welke de consument verplicht is om de systeembeheerder of de elektriciteitsleverancier te betalen voor het geraamde elektriciteitsverbruik als een elektriciteitsmeter het verbruik buiten de schuld van de consument niet of niet correct heeft gemeten en de leverancier of de beheerder de oorzaak hiervan niet tijdig heeft verholpen.
- 27 Anderzijds is de regulerende instantie krachtens artikel 59, lid 1, onder a), van richtlijn 2019/944 bevoegd om transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor vast te stellen of goed te keuren. In dit verband is het onduidelijk of artikel 59 van deze richtlijn een regeling, zoals de nationale regeling, toestaat, volgens welke de kosten van de beheerder voor geleverde en verbruikte energie die niet of onnauwkeurig werd gemeten als gevolg van een defect in de meetapparatuur, in het tarief worden opgenomen. Moet deze verplichting van de regulerende instantie aldus worden uitgelegd dat aan de vaststelling, volgens transparante criteria, van de transmissie- of distributietarieven of van de berekeningsmethodes hiervoor is voldaan in gevallen waarin de oorzaak van de storing van de meetapparatuur a) te wijten is aan gedrag van de consument, of b) niet te wijten is aan gedrag van de consument, maar aan een gebrekkige meter? Er moet worden opgemerkt dat dit tarief de bedrijfskosten van de elektriciteitsleverancier/systeembeheerder omvat in het geval van gebreken in de meetapparatuur die niet onmiddellijk door de leverancier/systeembeheerder zijn verholpen, en wel ten bedrage van de geraamde verliezen voor een geschatte periode.

- 28 Bovendien bepaalt artikel 18, lid 1, van verordening nr. 2019/943 dat de consument aan de transmissiesysteembeheerder tarieven moet betalen die een afspiegeling vormen van de kosten van het net, en in lid 7 dat deze kosten rekening houden met het gebruik van het distributienet door systeemgebruikers. Het is onduidelijk hoe deze kosten een afspiegeling moeten vormen van het gebruik van het distributienet door de gebruikers – ofwel op basis van een geschatte facturering ofwel op basis van de berekende werkelijke kosten/verliezen. Moet artikel 18, leden 1 en 7, van verordening nr. 2019/943 aldus worden uitgelegd dat het een nationale regeling toestaat die voorziet in methoden voor de berekening van de elektriciteitskosten van een consument op basis van een raming van het elektriciteitsverbruik binnen een geschatte periode, zonder rekening te houden met de hoeveelheid elektriciteit die de consument daadwerkelijk heeft verbruikt, in het geval van een defect in de technische meetapparatuur (electriciteitsmeter)?
- 29 Overeenkomstig artikel 3 van richtlijn 2011/83 vallen overeenkomsten voor de levering van elektriciteit binnen de werkingssfeer van de consumentenbescherming. In casu staat vast, en wordt door partijen niet betwist, dat er tussen hen een contractuele relatie bestaat met betrekking tot de levering van elektriciteit aan genoemde locatie. Artikel 27 van richtlijn 2011/83 stelt consumenten vrij van enige verplichting om aan de elektriciteitsleverancier een bedrag te betalen dat hoger is dan de bestelde elektriciteitslevering. Deze bepaling legt dus het beginsel vast dat de consument alleen hoeft te betalen voor de levering van elektriciteit die hij daadwerkelijk heeft verbruikt. De bepalingen van de PIKEE leggen daarentegen in de nationale wetgeving het beginsel vast dat voor een geraamde hoeveelheid elektriciteit moet worden betaald gedurende een geschatte periode indien de meetapparatuur technisch niet in staat was om het elektriciteitsverbruik te meten in andere gevallen dan die welke zijn gespecificeerd in de artikelen 50 tot en met 53 PIKEE. De betaling voor een geraamde hoeveelheid elektriciteit die niet daadwerkelijk is gemeten, wordt naar Bulgaars recht verricht in het licht van het in overweging 83 van richtlijn 2019/944 neergelegde beginsel van verlaging van de elektriciteitskosten (beginsel van energie-efficiëntie). Deze kosten van het energienetwerk worden doorberekend aan de consument. Bovendien is in artikel 4 van richtlijn 2011/83 het beginsel neergelegd dat de lidstaten geen striktere bepalingen mogen invoeren dan die waarin deze richtlijn voorziet. Het is dus niet duidelijk of de artikelen 4 en 27 van richtlijn 2011/83 aldus moeten worden uitgelegd dat zij een nationale regeling toestaan die huishoudelijke afnemers verplicht om te betalen voor een geraamde hoeveelheid elektriciteit over een geschatte periode wanneer de meetapparatuur de hoeveelheid elektriciteit niet daadwerkelijk heeft geregistreerd, zich buiten het bereik van de afnemer bevond en de niet-registratie te wijten is aan a) externe beïnvloeding van de meter of aan gedrag van de afnemer, of b) noch aan externe beïnvloeding noch aan gedrag van de afnemer, maar aan een storing van het apparaat, op voorwaarde dat de consument geen toegang heeft gehad tot het meetapparaat en de leverancier/beheerder de storing van het apparaat niet tijdig heeft verholpen. Moet artikel 27 van de richtlijn aldus worden uitgelegd dat in het geval van onjuiste of onnauwkeurige meting door de meter die niet aan zijn

gedrag te wijten is, de consument slechts gehouden is te betalen voor de hoeveelheid die hij daadwerkelijk heeft verbruikt?

- 30 Bovendien bepaalt artikel 10, lid 4, van richtlijn 2019/944 dat de leveranciers hun afnemers in kennis moeten stellen van elke aanpassing van de leveringsprijs. De eindprijs voor de consument wordt dus berekend op basis van de verbruikte hoeveelheid elektriciteit en een prijs per volume-eenheid. In dit verband is niet duidelijk of artikel 10, lid 4, van richtlijn 2019/944 aldus moet worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een nationale regeling op grond waarvan een elektriciteitsleverancier/systeembeheerder de hoeveelheid elektriciteit in de hierboven beschreven omstandigheden mag vervangen door een raming van de hoeveelheid elektriciteit die in een geschatte periode is verbruikt.
- 31 De uitlegging van de genoemde Unierechtelijke bepalingen is noodzakelijk om te bepalen wat onder de kosten voor het dekken van netwerkverliezen moet worden verstaan en of deze kosten door de leverancier dan wel door de consument moeten worden gedragen. Aan de ene kant zal het belasten van de leverancier met dergelijke kosten hem stimuleren om zijn energie-efficiëntie te verhogen (beginsel van energie-efficiëntie) en aan de andere kant zorgt dit voor consumentenbescherming in de EU (de consument hoeft alleen te betalen voor zijn elektriciteitsverbruik). In het kader van de consumentenbescherming moet ook de vraag worden uitgelegd of de consument over een geschatte periode voor een geraamde hoeveelheid elektriciteit moet betalen wanneer hij niet verantwoordelijk is voor de niet-meting. De behoefte aan uitlegging vloeit voort uit de noodzaak om de evenredigheid van de ingevoerde nationale regelgeving inzake de betaling van elektriciteit in het geval van een uitval van de meter te onderzoeken met betrekking tot de Unierechtelijke bepalingen inzake de bescherming van de consument in het geval van leveringsdiensten. Uitlegging is ook nodig om te verduidelijken of de regulerende instantie in het geval van een uitval van de meter een fictie mag invoeren voor de verbruikte elektriciteit.
- 32 Om de hierboven uiteengezette redenen dient het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden verzocht om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 267, eerste alinea, onder b), VWEU. De vraag is of het Unierecht aldus moet worden uitgelegd dat het zich er niet tegen verzet dat de consument een bedrag betaalt voor geleverde elektriciteit dat is berekend op basis van een geraamde hoeveelheid elektriciteit over een geschatte periode, zonder dat wordt nagegaan of de consument deze hoeveelheid elektriciteit daadwerkelijk heeft verbruikt tijdens deze periode. Is de invoering van ficties als die welke in de onderhavige procedure aan de orde zijn, toegestaan bij het opstellen van elektriciteitsrekeningen? De rechter stelt vast dat de uitlegging van het Unierecht noodzakelijk is voor een goede beslechting van het geschil teneinde de omvang van de bescherming van de consumentenrechten en de toepasselijkheid van het beginsel van energie-efficiëntie te beoordelen wanneer de kosten worden doorberekend aan de consument zonder controle van het werkelijke verbruik.